

*Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
(ΔΠΜΣ)*

*«Απασχόληση, Οργάνωση Εργασίας και Εργασιακές
Σχέσεις»*

Πλαίσιο λειτουργίας του ΔΠΜΣ

Τα Τμήματα Κοινωνιολογίας, Πολιτικής Επιστήμης και Ψυχολογίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, οργανώνουν και λειτουργούν από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο «Απασχόληση, Οργάνωση Εργασίας και Εργασιακές Σχέσεις».

Για το χρονικό διάστημα από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029 ως επισπεύδον Τμήμα αναλαμβάνει το Τμήμα Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Μετά το πέρας του ως άνω αναφερόμενου ακαδημαϊκού έτους, το επισπεύδον Τμήμα θα οριστεί με βάση τις σχετικές διατάξεις του πρωτοκόλλου συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων.

Αντικείμενο – Σκοπός – Στόχοι

Αντικείμενο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) είναι η «Απασχόληση, Οργάνωση Εργασίας και Εργασιακές Σχέσεις».

Το πρόγραμμα θα καλύψει τις πολυεπιστημονικές θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις για την εργασία, την απασχόληση, την αγορά εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις. Το ΔΠΜΣ αξιοποιεί τις σύγχρονες προσεγγίσεις στη μελέτη της απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και της δυναμικής των εργασιακών σχέσεων με τρόπο διεπιστημονικό και καινοτόμο εστιάζοντας ταυτόχρονα στην κοινωνιολογική κατανόηση των φαινομένων, στις πολιτικές εξηγήσεις και προεκτάσεις αυτών, στην οικονομική θεώρηση και ερμηνεία των εξελίξεων καθώς και στις ψυχολογικές επιπτώσεις και το εργασιακό ευ ζην. Η διεπιστημονική εκπαίδευση είναι μια συνεργατική προσέγγιση για την ανάπτυξη των αυτόνομων επαγγελματιών ως μελλοντικά μέλη των διεπαγγελματικών ομάδων εργασίας στον τομέα της εργασίας. Η λογική είναι ότι σύνθετα κοινωνικά προβλήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν καλύτερα, αποδοτικότερα και αποτελεσματικότερα από διεπαγγελματικές ομάδες εργασίας από ό,τι με την κάθε επαγγελματική ομάδα χωριστά. Από πλειάδα μελετών έχει δειχθεί ότι η κοινή εκπαίδευση με διεπιστημονική προσέγγιση διευκολύνει όχι μόνο τη μελλοντική συνεργασία αυτών των ομάδων, αλλά κυρίως την πληρέστερη αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Το ΔΠΜΣ απευθύνεται σε κοινωνικούς επιστήμονες, οι οποίοι είτε έχουν αποφοιτήσει πρόσφατα είτε είναι ήδη επαγγελματίες, που θα ήθελαν να αποκτήσουν τις απαραίτητες θεωρητικές, ερευνητικές και εμπειρικές γνώσεις για να στελεχώσουν ιδιωτικές επιχειρήσεις και δημόσιους οργανισμούς, συνδικαλιστικές και εργοδοτικές οργανώσεις, ερευνητικούς φορείς, κ.ο.κ., σε θέσεις που άπτονται της διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, της μελέτης των εργασιακών σχέσεων, της έρευνας σε θέματα αγοράς εργασίας, της διαμόρφωσης προτάσεων πολιτικής και χάραξης πολιτικής επί αυτών των θεμάτων.

Οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ δύο κατευθύνσεων.

- ⇒ Η πρώτη κατεύθυνση «Εργασιακές σχέσεις» εστιάζει στην περαιτέρω εμβάθυνση όψεων των εργασιακών σχέσεων, της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και των εργασιακών σχέσεων από τις οπτικές των επιμέρους επιστημών (κοινωνιολογίας, οικονομικής επιστήμης, πολιτικής επιστήμης και ψυχολογίας) και στην κατάρτιση σε εναλλακτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της μελέτης της αγοράς εργασίας.
- ⇒ Η δεύτερη κατεύθυνση «Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων» έχει έναν πιο πρακτικά προσανατολισμένο χαρακτήρα. Στόχος της είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού εντός επιχειρήσεων και οργανισμών.

Ειδικότερα το ΔΠΜΣ αποσκοπεί:

- Στο να παρέχει στους φοιτητές τις απαραίτητες δεξιότητες και τα απαιτούμενα εργαλεία έτσι ώστε να διερευνήσουν και να κατανοήσουν βασικά ζητήματα και αλλαγές που καταγράφονται στα πεδία της εργασίας, της απασχόλησης και των εργασιακών σχέσεων, καθώς και ένα σύνολο θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων που θα τους δώσουν την ευκαιρία να σκεφτούν κριτικά και να αξιολογήσουν τη θεωρία και την πρακτική στα τρία επιμέρους πεδία.
- Στο να παρέχει στους φοιτητές μια εκπαίδευση που είναι τόσο ακαδημαϊκή όσο και πρακτικά προσανατολισμένη, επιδιώκοντας να αναπτύξει δεξιότητες εφαρμόσιμες στην επιστημονική έρευνα και τη διαχείριση σε διάφορα κοινωνικά, οργανωτικά και πολιτικά επίπεδα.
- Στην ανάπτυξη και προαγωγή της γνώσης στα παραπάνω αντικείμενα.
- Στην προετοιμασία επιστημόνων και επαγγελματιών για άριστη σταδιοδρομία στον ακαδημαϊκό χώρο, σε ερευνητικά ιδρύματα, σε δημόσιες υπηρεσίες και στον παραγωγικό τομέα.
- Στην βελτίωση των δεξιοτήτων και των προσόντων του επιστημονικού και ανθρώπινου δυναμικού που ασχολείται είτε από ερευνητικής είτε από εργασιακής σκοπιάς με τα παραπάνω θέματα.
- Στην εδραίωση ενός δικτύου μόνιμων συνεργασιών με τους άμεσα ενδιαφερόμενους φορείς σε εθνικό που δραστηριοποιούνται στην μελέτη των παραπάνω αντικειμένων.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Το ΔΠΜΣ είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο που να επιτυγχάνονται τα μαθησιακά αποτελέσματα επιπέδου 7 σε επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Οι απόφοιτοι/απόφοιτες του ΔΠΜΣ θα έχουν ωφέλεια σε έξι κατηγορίες: Γνώση, Κατανόηση, Εφαρμογή, Ανάλυση, Σύνθεση και Αξιολόγηση. Ειδικότερα, αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του ΔΠΜΣ οι απόφοιτοι/απόφοιτες θα:

- Διαθέτουν γενικές διεπιστημονικές γνώσεις σχετικά με τα ζητήματα της απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων σε όλα τα επίπεδα (επιχειρησιακό, κλαδικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές).
- Κατέχουν εξειδικευμένες γνώσεις αιχμής σε επιμέρους πεδία και θεματικές της απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων που απασχολούν την επιστημονική κοινότητα, καθώς και τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη (*stakeholders*).
- Κατανοούν εις βάθος και μέσα από μια πολυεπιστημονική προσέγγιση θεωρίες της απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων.
- Κατανοούν και ερμηνεύουν σύνθετα και πολυπαραγοντικά προβλήματα και ζητήματα συναφή με την απασχόληση, την οργάνωση της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων σε διαφορετικά οργανωτικά πλαίσια έχοντας συνδυάσει τα κατάλληλα γνωστικά και μεθοδολογικά εργαλεία και τις απαραίτητες θεωρητικές και εμπειρικές γνώσεις.
- Έχουν την ικανότητα να εφαρμόζουν τις αποκτηθείσες γνώσεις τόσο στο πλαίσιο ερευνητικών εργασιών όσο και σε διαφορετικά οργανωσιακά περιβάλλοντα στην αγορά εργασίας.
- Διαθέτουν τις δεξιότητες ενός εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού που θα μπορεί είτε να εκπονήσει (ή να συντονίσει) ένα πρόγραμμα εφαρμοσμένης έρευνας είτε να ενταχθεί άμεσα στην αγορά εργασίας και να καλύψει την αυξανόμενη επαγγελματική ζήτηση που παρατηρείται διεθνώς σε αυτό το πεδίο, τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και στο δημόσιο τομέα.
- Συνθέτουν τις αποκτηθείσες θεωρητικές και εμπειρικές γνώσεις προκειμένου να παράγουν νέα γνώση.

- Αποκτήσουν κριτική επίγνωση των καιρίων θεμάτων της έρευνας και της βιβλιογραφίας σε θέματα απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων και θα μπορούν να διασυνδέσουν αυτή την γνώση και να αναπτύξουν κριτικές, συνθετικές δεξιότητες για εφαρμογές και σε διαφορετικά πεδία.
- Να αναπτύσσουν ερευνητικά ερωτήματα και να συνθέτουν βιβλιογραφία σε σχέση με ζητήματα που απασχολούν τους μελετητές και ερευνητές θεμάτων απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων
- Μάθουν να σχεδιάζουν παρεμβάσεις και ερευνητικά projects που θα καταλήγουν σε απτά ευρήματα για την προαγωγή της ποιότητας της απασχόλησης, της βέλτιστης οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων στους χώρους εργασίας.
- Αποκτήσουν εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και διαχείρισης αλλαγών στη βάση της διασύνδεσης μιας θεωρητικής και εμπειρικά/πρακτικά προσανατολισμένης γνώσης.
- Έχουν τις αναγκαίες δεξιότητες και ικανότητες προκειμένου να διαχειρίζονται σύνθετα προβλήματα και προκλήσεις στους χώρους εργασίας.
- Μπορούν να κρίνουν και αξιολογούν στάσεις, πρακτικές και συμπεριφορές που βελτιώνουν (ή αντιθέτως υποβαθμίζουν) την ποιότητα απασχόλησης, της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων.
- Αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και προσόντα που θα τους επιτρέπουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους ή να απασχοληθούν σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα κατά τρόπο αυτόνομο και υπεύθυνο.

Συνεργασίες

Το ΔΠΜΣ μπορεί να συνάπτει συμφωνίες/μνημόνια συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς, οργανισμούς, κλπ., για την υλοποίηση των σκοπών του, μετά από αποφάσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ. Το ΔΠΜΣ θα έχει σταθερές συνεργασίες με τα Ερευνητικά Ινστιτούτα των συνδικαλιστικών και εργοδοτικών οργανώσεων στην Ελλάδα, ήτοι το Ινστιτούτο Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΙΝΕ-ΓΣΕΕ), το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ), το Κοινωνικό Πολύκεντρο της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ) και το Ινστιτούτο Εμπορίου και Υπηρεσιών της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας (ΙΝ.ΕΜ.Υ-Ε.Σ.Ε.Ε.). Οι συνεργασίες, που εξειδικεύονται στο πλαίσιο των Μνημονίων Συνεργασίας με τους παραπάνω φορείς, θα αφορούν μεταξύ άλλων την πραγματοποίηση διαλέξεων από στελέχη των φορέων αυτών στο πλαίσιο των μαθημάτων του ΔΠΜΣ, τη διοργάνωση κοινών εργαστηρίων (workshops), τη συμμετοχή των φοιτητών του ΔΠΜΣ σε ερευνητικές και άλλες δραστηριότητες αυτών των φορέων, την πρακτική άσκηση φοιτητών/-τριών στους φορείς, τη βράβευση εξάιρετων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών ή/ και τη χορήγηση υποτροφιών αριστείας σε φοιτητές/-τριες των οποίων η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία είναι συναφής με τα ερευνητικά αντικείμενα των φορέων, τη συμβολή στελεχών και ερευνητών των φορέων αυτών στο διδακτικό έργο του ΔΠΜΣ και τη συνεπίβλεψη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, κ.ο.κ.

Εισακτέοι

Ο αριθμός εισακτέων ορίζεται κατ'ελάχιστο σε δεκατριείς (13) και κατ' ανώτατο σε είκοσι πέντε (25) μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες σε κάθε κύκλο σπουδών (2ετία). Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί κάτοχοι

τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής δύο κατηγοριών :

- Απόφοιτοι Τμημάτων Κοινωνικών Επιστημών, Οικονομικών Επιστημών, Νομικής Επιστήμης και Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων/Οργανισμών.
- Απόφοιτοι τμημάτων ΑΕΙ άλλων επιστημονικών πεδίων, οι οποίοι έχουν τουλάχιστον 12 μήνες αποδεδειγμένης συναφούς με το ΔΠΜΣ επαγγελματικής ή άλλης ενασχόλησης σε επιχειρήσεις/οργανισμούς και φορείς (ενδεικτικά: στελέχη επιχειρήσεων, στελέχη δημοσίων οργανισμών/οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης/επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, συνδικαλιστικά στελέχη, ερευνητές).

Αρμόδια για τον καθορισμό της αναλογίας των δύο κατηγοριών εισακτέων που γίνονται δεκτοί σε ένα συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος είναι η ΕΠΣ κατόπιν σχετικής εισήγησης της ΣΕ. του ΔΠΜΣ.

Τέλη φοίτησης και υποτροφίες

Τα τέλη φοίτησης ορίζονται σε 600€ ανά εξάμηνο. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές απαλλάσσονται από την καταβολή των τελών φοίτησης εάν πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 86 του Ν. 4957/2022. Το ΔΠΜΣ δύναται να χορηγεί υποτροφίες σε φοιτητές και φοιτήτριες που διακρίνονται για τις σπουδές τους. Οι πάσης φύσεως υποτροφίες χορηγούνται εφόσον υπάρχουν σχετικά κονδύλια. Εφόσον υπάρχει η οικονομική δυνατότητα, το ΔΠΜΣ θα χορηγεί υποτροφίες και σε νεοεισερχόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές με κριτήριο τη σειρά εισαγωγής τους μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Οργάνωση της διδασκαλίας

Η διδασκαλία των μαθημάτων που προσφέρονται στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ «Απασχόληση, Οργάνωση Εργασίας και Εργασιακές Σχέσεις» γίνεται αποκλειστικά με σύγχρονη, εξ αποστάσεως διδασκαλία σε ποσοστό 100%, σε ώρες και σε μέρες που αναγράφονται στο εγκεκριμένο ωρολόγιο πρόγραμμα από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ). Το ΔΠΜΣ είναι πλήρως οργανωμένο και υποστηρίζεται από ένα σύνολο υλικοτεχνικών και ηλεκτρονικών υποδομών που παρέχουν τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του.

Χρονική Διάρκεια Φοίτησης

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα πλήρους φοίτησης. Για τη λήψη του ΔΜΣ απαιτείται η παρακολούθηση των μαθημάτων του ΔΠΜΣ, η επιτυχής εκπλήρωση των καθορισμένων υποχρεώσεων των φοιτητών/-τριων κατά τη διάρκεια δύο (2) διδακτικών εξαμήνων και, ακολούθως, η εκπόνηση είτε διπλωματικής εργασίας είτε τρίμηνην πρακτική άσκηση).

Μαθήματα και πιστωτικές μονάδες

- Για την απόκτηση του ΔΜΣ απαιτείται η συγκέντρωση 90 πιστωτικών μονάδων ECTS (ΠΜ–ECTS). Οι 60 ΠΜ–ECTS αντιστοιχούν στις κάθε είδους εκπαιδευτικές δραστηριότητες των δύο πρώτων διδακτικών εξαμήνων (30 ECTS σε κάθε εξάμηνο), ενώ οι υπόλοιπες 30 ΠΜ–ECTS αντιστοιχούν στη διπλωματική εργασία (ή πρακτική άσκηση κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 15 του παρόντος).
- Κατά την διάρκεια του Α' εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα παρακολουθούν συνολικά 5 μαθήματα: 4 υποχρεωτικά και ένα μάθημα επιλογής, τα οποία αντιστοιχούν σε 30 ECTS (6 ECTS/μάθημα). Στο Β' εξάμηνο οι φοιτητές/τριες θα παρακολουθούν 5 μαθήματα επιλέγοντας από τα μαθήματα της κατεύθυνσης με τη δυνατότητα 1 από τα 5 μαθήματα να προέρχεται από την άλλη κατεύθυνση εκείνης

την οποία έχουν επιλέξει. Τα μαθήματα αντιστοιχούν σε 30 ECTS (6 ECTS/μάθημα). Το τρίτο εξάμηνο περιλαμβάνει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας η οποία αντιστοιχεί σε 30 ECTS. Εναλλακτικά δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης πρακτικής

Πίνακας 1: Μαθήματα 1^{ου} εξαμήνου (κοινά και για τις 2 κατευθύνσεις) (4 υποχρεωτικά+ 1 επιλογής)

#	Τίτλοι μαθημάτων	Τύπος
A.1	Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες I	Υ
A.2	Αγορά Εργασίας και Πολιτικές Απασχόλησης	Υ
A.3	Οργανωσιακή Ψυχολογία και Συμπεριφορά	Υ
A.4	Εργασιακές Σχέσεις I: Βασικοί Θεσμοί	Υ
A.5	Εργασία, Κοινωνία και Κράτος	E
A.6	Εργατικό Δίκαιο	E
A.7	Οικονομικά της Εργασίας I	E

Πίνακας 2α: Μαθήματα 2^{ου} εξαμήνου - Κατεύθυνση Εργασιακές Σχέσεις (5 μαθήματα)

#	Τίτλοι μαθημάτων
B.-ΕΣ.1	Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες II
B.-ΕΣ.2	Οικονομικά της Εργασίας II
B.-ΕΣ.3	Εργασιακές Σχέσεις II
B.-ΕΣ.4	Δημόσιες πολιτικές
B.-ΕΣ.5	Εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο τομέα
B.-ΕΣ.6	Μετασχηματισμοί στις Αγορές Εργασίας και Κρίσεις
B.-ΕΣ.7	Εργασιακές Σχέσεις σε Μικρο-Μεσαίες Επιχειρήσεις

Πίνακας 2β: Μαθήματα 2^{ου} εξαμήνου - Κατεύθυνση Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων (5 μαθήματα)

#	Τίτλοι μαθημάτων
B.-ΑΠ.1	Διακρίσεις στην Εργασία, Διαχείριση της Διαφορετικότητας και Αποφυγή Αποκλεισμών
B.-ΑΠ.2	Δημιουργία Ομάδων και Διομαδικές Σχέσεις
B.-ΑΠ.3	Τεχνολογικοί μετασχηματισμοί και Εργασία
B.-ΑΠ.4	Οργανωσιακή Αλλαγή και Ανάπτυξη: Ψυχολογικές/Κοινωνιολογικές επιδράσεις και μέθοδοι διαχείρισης
B.-ΑΠ.5	Ποιότητα της Εργασίας: Υγιεινή, και Ασφάλεια
B.-ΑΠ.6	Ηθική των Επιχειρήσεων και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
B.-ΑΠ.7	Επικοινωνία, Διαπραγματεύσεις και Διαχείριση Συγκρούσεων εντός Επιχειρήσεων